

Пол Себийо

Нищьо

Бретонска приказка

Имало едно време един ковач, който се наричал Нищьо и си имал кученце на име Бедньо. Нищьо бил толкова беден, че нямал дори хляб или тесто; нямал и желязо, което да кове, понеже му отказвали заеми.

Един ден Господ и свети Петър минали покрай неговата ковачница; нямали вид на богати хора, Господ яздел едно магаренце, на което била паднала подковата.

– Ще ми подковеш ли магаренцето? – попитал Господ.

– Да – отвърнал Нищьо, ама нали нямал дори къс-че желязо в ковачницата, взел една дебела сребърна халка и започнал да я бъхти върху наковалнята.

– Какво правиш с това сребро? – рекъл Господ.

– Подкова за твоето магаренце – отговорил Нищьо и сложил на добичето на Господ сребърна подкова.

– Какво ще искаш, задето ми подкова магарето? – попитал Господ.

– Нищо – отвърнал Нищьо, – май не си по-богат от мен.

– Е, щом не искаш пари, ще ти изпълня три желания; помисли и кажи какво ти се ще.

– Искай да те прати в рая – пошепнал му свети Петър.

– Има време за тая работа – отговорил ковачът. – Искам каквото влезе в кесията ми за тютюн, да не може да излезе без мое разрешение.

– Да бъде – казал Господ, – ами второто желание?

– Искай рая – шепнел свети Петър.

– Не ми се бъркай, дядка, има време за тая работа. Искам който седне на стола ми, да не може да стане без мое разрешение.

– Готово – откликнал Господ. – Остава ти едно желание; внимавай какво ще избереш.

– Искам който се покатери на моя орех, да не може да слезе без мое разрешение.

Господ обещал да сбъдне и това негово желание, после яхнал магаренцето и продължил по пътя си със свети Петър.

С тия желаня Нищьо така и не забогатял, а кученцето му Бедньо било хилаво като вейка.

„Ах – мислел си често той, – какъв съм глупав, дете не поисках богатство! За едното нищо бих се продал на дявола!“

Една вечер в ковачницата му влязъл красив господин и му казал:

– Щом искаш да продадеш душата си, склучи договор с мен и ще ти платя добре за нея; ще ти дам злато и сребро и всичко, което ти се прииска.

– Става – отговорил Нищьо, – за колко години ме оставяш?

– Двайсет години.

– Двайсет години, добре, договорихме се.

Дяволът дал на Нищьо злато и сребро и той си поживял добре; дваайсет години обаче минават бързо, като не скучаеш и си с пълна кесия. Изминала дваайсетата година и дяволът дошъл да прибере Нищьо, а той рекъл:

– Идвам, само нека се поизмия и преоблека в чисти дрехи; седни на стола ми, няма да се бавя.

Дяволът седнал на столчето на Нищьо; Нищьо не се забавил, а когато се оправил, казал на дявола:

– Идваш ли?

Дяволът се опитал да стане, ама бил като прикован към стола и не можел да помръдне.

– Чакам те – повтарял Нищьо, – няма ли да вървим?

– Не мога да се изправа – отвърщал дяволът.

– Колко години още ми даваш, за да те пусна?

– Двайсет години – отговорил дяволът.

И дяволът се откъснал от стола на Нищьо. Двайсет години обаче минават бързо, като не скучаеш и си с пълна кесия. След като изтекла дваайсетата година, дяволът дошъл заедно с още три дявола да прибере Нищьо.

– Само да се поправа малко – казал му Нищьо. – Ако ти се ядат орехи, на моето дърво има зрели, не си опитвал нищо по-вкусно.

Четиримата дяволи се покатерили на дървото и взели да ядат орехови ядки; когато Нищьо се приготвил, дошъл отдолу и почнал да се подиграва на дяволите, които не можели да слязат.

– Остави ни да си отидем, Нищьо – викал дяволът, – отпускам ти още дваайсет години и колкото щеш пари.

Нищьо пуснал дяволите; двацет години обаче минават бързо, като не скучаеш и си с пълна кесия. Водачът на дяволите Платус дошъл да прибере Нищьо и довел със себе си всички дяволи от преизподнята.

– Готов съм – рекъл Нищьо. – Ама ми бяха казвали, че можеш да смалиш всичко. Това вярно ли е? Можеш ли и ти, и всички твои дяволи да се поместите в една мравка?

– Да – отвърнал Платус.

И отведнъж вместо дявола и свитата му Нищьо видял една мравка, която побързал да натика в кесията си за тютюн; после я поставил върху наковалнята си и започнал да я бъхти, докато ризата му станала мокра от пот и всеки ден правел така.

Междувременно по света нямало нито войни, нито свади, понеже дяволът вече не изкушавал хората; всички били щастливи, само прокурорите умирали от глад. Те отишли и се оплакали на краля, който накрая научил, че Нищьо е прибрал всички дяволи от преизподнята в кесията си за тютюн. Заповядал му да пусне дяволите, за да не измрат от глад прокурорите му, като го заплашил, че ако не се подчини, ще бъде обесен. Нищьо се уплашил за врата си и пуснал дяволите при условие да не идват повече да го дирят. Войните и свадите веднага за-поч-нали отново, прокурорите печелели торби с пари, а кралят бил доволен.

Накрая Нищьо умрял и се добрал до рая заедно с кученцето си Бедньо. Почукал: чук, чук! Свети Петър дошъл да му отвори.

– А, ти ли си, Нищьо?! – попитал той насмешливо. – Тук няма място за теб, трябваше да поискаш да дойдеш в рая, аз ти казах.

И треснал портата. Нищьо отишъл – чук, чук – пред портата на чистилището. Вратарят отворил прозорче, прегледал документите на Нищьо и му рекъл:

– Нямах достатъчно дребни грехове и имаш твърде много големи, за да дойдеш тук.

Треснал му портата и Нищьо отишъл при входа на преизподнята. Щом вратарят го видял, залостил здраво и му казал:

– Изчезвай, Нищьо, никога няма да влезеш тук; здравата ни подреди, докато бяхме в твоята кесия за тютюн.

Нищьо слязъл пак на земята и си живее на нея и досега заедно с кученцето си Бедньо.

(Из „*Приказки от стара Франция*“)